

פרוטוקול מס' 46/ב

מישיבת ועדת-הכנסת ביום שלישי, כ"ג
באב תשי"ג (4.8.1953) בשעה 8.30

נדכח:

- י. שפרינצק - יו"ר הכנסת.
- ב. פלינץ - סגן יו"ר הכנסת.
- י. קליבנוב - סגן יו"ר הכנסת.
- ז. שפר - סגן יו"ר הכנסת.

חברי-הוועדה

- ד. בר-רב-האי - היו"ר
- י. אורי
- ב. אזניה
- ע. איכילוב
- י. בן-אהרן
- ק. כהנא
- ש. לודנץ
- ע. מימון
- א. רוזאל-נאור
- א. סטופ
- ד. פלדמן
- ד. צברי
- י. שפירא

מוזמנים:

- י. גורי - יו"ר ועדת-הכספים
- א. ציזלינג - חבר-ועדת-הכספים.
- י. קיטרון - יועץ משפטי לוועדת-הכספים
- מ. רוזטי - מזכיר הכנסת.
- א. צידון - סגן מזכיר הכנסת.

חטר:

- סיף אל-דין אלזועבי
- ש. בבה
- א. ברמן
- ש. גרידי
- י. הרדי
- מ. וילנר
- סאלח חסן ח'ניפס
- מ. גורוק
- י. ניצני
- י. רפאל

סדר-היום:

- א. הצעה לטה"י של חב. הכנ. אבניאל בענין שוויון במסים ועילות במשק המדינה - העברה לוועדה
  - ב. ספריית הכנסת
  - ג. תלונתו של חב. הכנ. וילנר על הפליות פוליטיות ב"קול ישראל"
  - ד. אישור מינוי של קצין הכנסת
  - ה. סדר-עבודת הכנסת עד לפגרה
  - ו. שאלה שנתעוררה על-ידי חב. הכנ. א. ציזלינג בוועדת-הכספים
- עמ' 2 - 3
- 3
- 4 - 6
- 6 - 7
- 7 - 11

א. הצעה לסדר-היום של חבר-הכנסת אבניאל בענין שוויון במסים ויעילות במשק המדינה - העברה לוועדה מתאימה:

היו"ר ד. בר-רב-האי:
ביום ד' שעבר, 29.7.53, החליטה הכנסת להעביר את הצעתו של חבר-הכנסת אבניאל לוועדה המתאימה. עלינו להחליט איזו היא הוועדה המתאימה.

י. בן-אהרן: אני מציע להעבירה לוועדה-הכספית.

י. אורי: אני מצטרף להצעה זו.

ה ו ח ל ט

להעביר את הצעתו של חבר-הכנסת ב. אבניאל לוועדה-הכספית.

ב. ספריית הכנסת:

היו"ר ד. בר-רב-האי:
במידה שידוע לי אין כל פחרון לבעיית הספרייה כל עוד אנו נמצאים בבנין זה. המצב הנוכחי אינו מאפשר לחברי-הכנסת להשתמש בספרייה.

א. צידון:
בבית זה אין כל אפשרות להרחיב את הספרייה, בימים האחרונים נעשה מאמץ על-ידי יושב-ראש הכנסת למצוא מספר חדרים שאפשר יהיה לאחסן בהם את הספרים שאינם דרושים לשימוש יום-יומי. טרם נחקבלת חשובה בענין זה.

ר. צברי:
מדוע פתוחה הספרייה רק בימי ישיבות הכנסת, בזמן הישיבות בלבד? מדוע אין חברי-הכנסת להשתמש בספרייה גם בימים שאין הכנסת מקיימת יכולים, אם הם רוצים בכך, להשתמש בספרייה גם בימים שאין הכנסת מקיימת ישיבות?

א. סטופ: - יו"ר ועדת-המשנה לסדרי-הבית:

ישנה דרך אחת לשיפור המצב והיא: לבנות צריף על הגג. אשר לבעיה שעוררה חברת-הכנסת צברי, לא רבים הם חברי-הכנסת הסובלים מקשיים אלה. הבעיה השניה היא, השירות שהספרייה נהגה למת לחברי-הכנסת בקשר להזמנת ספרים וחוצאות ממסלחיות אם הספרן אינו עושה מלאכה זו - תיעשה בידי מישהו אחר.

בעיה נוספת היא הבעיה של ריבוי הרשויות בענין זה. קיימת ועדת ספרייה והיא אינה עושה מאומה, וכשאני רוצה להכנס לעבי-הקורה - אומרים שאין זה שייך לי. אני מציע לבוא בדברים עם 3 חברי ועדת-הספרייה ולשאל אותם אם הם יספלו בבעיה זו. אתרם - נבחר בחברים אחרים. ומכיון שקיימת בעיית הספרן אני מציע להזמין ולשמע את טענותיו.

היו"ר ד. בר-רב-האי:
ועדת-הספרייה לא נבחרה לטיפול בעניני הספרייה, אלא כדי לשמש ועדה מיעצת להזמנת ספרים בשביל הספרייה.

ספרייה הכנסת:

אני מציע להפסיק את הוויכוח ולבחור
בוועדה-ספרייה שתורכב לא לפי מפתח

י. בן-אהרן:

סיעתי, כדי שהיא תכנס לעבי-הקורה ותברר את העניינים הכרוכים
בספרייה.

אני חומך בהצעתו של חבר-הכנסת בן-אהרן.

ע. איכילוב:

אם אנו בוחרים בוועדה חדשה, אנו מבטלים
את סמכויותיה של ועדה-הבית, ואני מציע
לבטלה. אחת מן השתיים: או שתתנו לוועדה-הבית סמכות מלאה, או שתבחרו
בוועדה אחרת ותבטלו את וועדה-הבית.

י. אורי:

אני מסיר את הצעתי ומציע להטיל את
הטיפול בספרייה על ועדה-המשנה לסדרי
הבית.

י. בן-אהרן:

ה ר ח ל ט

להטיל על ועדה-המשנה לסדרי-
הבית לברר את כל הבעיות
הכרוכות בספרייה.

ג. תלונתו של חבר-הכנסת וילנר על הפליות פוליטיות ב"קול ישראל":

היו"ר ד. בר-רב-האי:
חבר-הכנסת וילנר ביקש להעמיד בסדר
היום של הוועדה סעיף "הפליות פוליטיות
ב"קול ישראל". בשעתו דנו במדור "בכנסת וועדותיה" משום שיש לו
קשר ישיר לכנסת. אולם, עניני השגדור בכללותם נמצאים בסמכותה של
ועדה-החינוך-והתרבות.

על-כן, אני מציע להחליט כי אין ענין
זה שייך לוועדה-הכנסת, אלא לוועדה-החינוך-והתרבות.

ה ר ח ל ט

עניני השידור ב"קול ישראל"
אינם נמצאים בתחום סמכותה
של ועדה-הכנסת, אלא של
ועדה-החינוך-והתרבות.

ד. אישור מניין של קצין הכנסת:

היו"ר ד. בן-רב-האי:
לפי סעיף 3 של חק חסינות בצניני הכנסת
על ועדת-הכנסת לאשר את המינוי של קצין
הכנסת, לפי החלטת יו"ר הכנסת לאחר החייעצות עם הסגנים.

קצין הכנסת הקודם, מר בלקינד עזב את
הכנסת ועלינו ל אשר עתה את המינוי החדש של יו"ר הכנסת.

י. שפרינצק - יו"ר הכנסת:
היתה לנו החתלה מוצלחת עם קצין הכנסת
הראשון. בחתילה לא ידענו מה סיכו של
תפקיד זה, אך עתה אני יודע וכולם יודעים, כי זהו דבר חשוב מאד. כולנו
מצטערים על שמר בלקינד התפטר. הוא עבר לתפקיד חשוב במשרד מבקר
המדינה. במסיבת-פרידה שנערכה לכבודו, בהשתתפותם של כמה וחכרי-
כנסת הביעו כולם אה הערכתם לעבודתם ואת צערם על התפטרותו.

תפקידו של קצין הכנסת הוא מיוחד במינו
אצלנו, ואין הוא דומה לתפקידו של קצין הכנסת באנגליה. שם מצצלים
אותו פעם באלפיים שנה והוא חייב להיות זקן. ראיחיו כששני שוטרים
תומכים בו לכל יפול. תפקידו שם הוא גם לשאת את שובלו של ה"ספיקר".
אצלנו רבים הם תפקידיו של קצין הכנסת ולא קל היה לפצוא את האדם
המתאים. קורות-חיו של האיש אשר החלטתי למנותו, לאחר החייעצות עם
הסגנים, ואשר למינוי זה אני מבקש את אשורכם הם:

!!שמי משה יונה חצור (קניגסהפר) נולדתי
בשנת 1920 בקלן אשר בגרמניה. קבלתי חינוך יהודי-דתי בבית הוריי.
סיימתי ביי"ס יסודי ותיכוני יהודי ("מוריה" ו"יבנה" בלקן) ולמדתי
שנה בישיבת של קהילת פולסה. תעודת-הבגרות קבלתי בשנת 1939 בבי"ס
התיכוני של קהילת המבורג.

בשנת 1936 זכיתי בנסיעה ארצה על חיבור
שכתבתי על ארץ-ישראל. לאחר סיום ביה"ס התיכוני ועל לעלייתי ארצה
זמן קצר אחרי פרוץ מלחמת העולם הייתי פעיל בארגון משלוחי-ילדים אל מחוץ
לגרמניה. במחנה הכנף לעליית הנוער ובהינוך נוער עזוב.

עליתי ארצה בסוף שנת 1939 על יסוד
סטיפנדיה לתכניון העברי בחיפה אשר קבלתי מקרן ורבורג. בתכניון
סיימתי שתי שנות לימודים בפקולטה לאדריכליות עד אשר התגייסתי לצבא
הבריטי לפי צו המוסדות וארגון ההגנה בו הייתי חבר מיום הגיעי ארצה.

בצבא הבריטי שרתתי עד סוף שנת 1946.
מחמת מעצר בפרשת האניה "דב הוז" הייתי בין אחרוני המשתחררים. שרתתי
בארץ, במצרים, במלטה, באיטליה, באוסטריה ובאנגליה, חחילה כחייל פשוט
ולאחר עליה בדרגה וסיום ביי"ס לקצינים בדרגת קפטן.

באיטליה הייתי פעיל בארגון וכביצוע
עליה ב'.
בעת שירותי באיטליה נשאתי לאשה חילת
ארצישראלית, עליזה הירש. מנישואין אלה נולדו לנו: בת: עירית
בשנת 1947 ובן: איחמר בשנת 1951.

מסיבות משפחתיות לא המשכתי בלימודים
לאחר שחרורי מן הצבא, אלא הצטרפתי לקואופרטיב להובלה ציבורית, אך
כבר כעבור 18 חודש נקראתי שוב לשרות מלא בהגנה.

בתקופת המאורעות ובמלחמת השחרור שרתתי
כסגן מפקד גדוד, מפקד בסיס אימונים, מפקד ביי"ס לקצינים וקצין מטה.
השתתפתי בשחרור חיפה ובמצעים בעמק ובגליל המזרחי.

בהתחלה 1949 שוחררתי מ-צה"ל לפי דרישת
הממשלה ונתמניתי ראש לשכת נשיא המדינה. תפקיד זה מלאתי עד סוף השנה
כאשר נדרשתי לחזור לצה"ל לתפקיד חדש במטה הכללי.

כעת אני משרת כראש ענף במטה הכללי של צה"ל
ונוסף לעבודתי לומד משפטים בבית-הספר הגבוה למשפט ולכלכלה בתל-אביב.

אישור מינוי של
קצין הכנסת.

י. בן-אהרון:

אין לי שום ערעור על המועמד באופן אישי. אבל לגופו של ענין יש לי מושג אחר לגבי קצין הכנסת. לדעתי אין זה חפקיד לאדם צעיר, אם כי אין בדרך-כלל נוטה למסור הרבה חפקידים לאנשים צעירים, בתוך זה גם חפקידי שרים וראשי-ממשלה. חפקידו של קצין הכנסת הוא, לדעתי, חפקיד לאדם אשר גמר שירותים אקטיביים של המדינה והעם. אני חושב שיש לנו מעט מאד חפקידים לאנשים כאלה, ויש לנו לא מעט אנשים אשר גמרו שירות במדינה, בהסדרות הציוניות, בתנועה הציונית, בהסדרות העבריים ובצה"ל - אנשים אשר מגיעים לגיל של פנסיה. לי נראה שזה חפקיד מתאים מאד לאדם מבוגר יותר וקשיש יותר, אשר איננו יכול להשתתף בחפקידים יותר פעילים. אני חושב שיש לבחורים מבין 33 מה לעשות במדינה בשטחים יותר אקטיביים מאשר בחפקיד של קצין הכנסת.

לגבי הבחירה, אינני משוכנע שאי-אפשר היה למצוא אדם מבוגר יותר ומתאים לחפקיד. אני גם-כן מסכים לכך, שהוא צריך להיות אדם עם נסיון צבאי, ואני חושב שאפשר היה למצוא בארץ אדם כזה מווחיקי צה"ל או הגנה.

אני חושב שגם כלפי חברי-הכנסת חשוב מי מופיע, בשעה שהוא צריך פעם למלא את חפקידו כלפיהם. אני מצטער על בחירה זו. אינני יודע אם זה נושא לוויכות ואינני יודע אם יש לנו חוות-דעת בענין זה. אני יכול לסמוך על בחירתו של יו"ר הכנסת מבלי לחונת דעת. אבל, במידה שהדבר הזה הוכח למן, אני סבור שצריך ללכת בקו אחר. זה חפקיד כבוד ולא חפקיד אדמיניסטרטיבי של עבודה יום-יומית והוא צריך להיות שמור לאנשים מן הסוג אשר הזכרתי.

י. שפרינצק - יו"ר הכנסת:

אני מסכים לדעתו של חבר-הכנסת בן-אהרון כעבור מאה שנה, אבל לא כיום, כאשר קצין הכנסת צריך להיות אדם ער ופעיל. אין הדבר דומה, כפי שכבר אמרתי לאנגליה. שם ישנם, מלבד הקצין, כמאה קצינים נמוכים ממנו במעלה, אשר הם-הם הרצים ומתרוצצים. אצלנו חייב הוא למלא את כל החפקידים האלה. לנו אין צורך בצללים. אנו צריכים דמות. ונוסף על כל הדברים שנמנו בקורות-חיינו של ס/אלוף חצור, הריהו שולט באנגליה ובצרפתיה. - דבר שהוא חשוב עד למאד, בשעה שעלינו להקביל פני אורחים הבאים לכנסת ולייצג אותי במקרים רבים ושונים. הווננו עם חבר-הכנסת בן-אהרון הוא פילוסופי - לא על אדם שנחמנה, אלא על אותם האנשים אשר חבר-הכנסת בן-אהרון חושב אותם למתאימים לחפקיד זה.

א. רוזיאל-נאור:

אני מסכימה באופן עקרוני לדברים שאמר חבר-הכנסת בן-אהרון. גם לי לא נראה שקצין הכנסת צריך להיות אדם שנולד ב-1920. זה קצת מוזר, מפני שחפקידו של קצין הכנסת יש בו הרבה מאד מן הרפרזנטציה גם כלפי פנים וגם כלפי חוץ. ומלבד הכל, זה חפקיד המצריך שיקול דעת, כפי שאפשר לראות מן הסעיפים השונים של חוק חסינות בניני הכנסת. בדרך-כלל מקובל לחשוב שאנשים צעירים לא חמיד מיושבים בדעתם במידה מספקת.

אין לי שום דבר נגד המועמד הזה באופן אישי. אינני יודעת מה הוא ומי הוא, ומאחר שלא הייתי מוכנה לזה היום, אני מבקשת לשאול את פי חברי ואני מבקשת לאפשר לי לחת את החשובה הסופית בישיבה הבאה.

ה צ ב ע ה

הצעת חברת-הכנסת רוזיאל-נאור לדחות את ההצבעה לישיבה הבאה, כדי לאפשר לה להתייעץ עם חבריה - נ ד ח ה.

ה צ ב ע ה:

ה ר ח ל ט

לאשר את החלטת יו"ר הכנסת לאחר החייעצות
עם הסגנים לפנות את סגן אלוף מ. י. חצור
לפקיד של קצין הכנסת.

נמנעו מהצבעה.

י. כן - אהרן:
א. רזיאל-נאור:

ה. סדרי-עבודה הכנסת עד לפגרה:

י. שפרינצק - יו"ר הכנסת:
אנו נמצאים עתה כבר בחודש אוגוסט
ועלינו לצאת לפגרה. מכיון שכך
עלינו לקבוע סדר עבודה - ועבודה מאומצת - כדי שנוכל לסיים את
עבודתנו בסוף חודש זה. לשם כך נצטרך לקיים ישיבות גם ביום ד'
אחר-הצהרים ובערב וביום ה'. או, לוותר על ההצעות לסדר-היום שאינן
דחופות. כמובן, הארכת הישיבות והמושבים השבועיים מלווים במספר
הסגנים והממוכתיים בכל הנושאים העומדים לדיון.

היו"ר ד. בר-רב-האי:
אנו צריכים קודם-כל לקבוע את האריך
תחילת הפגרה, ושתאם לכך לסדר את
עבודתנו, כדי שכל החוקים שיש לאשרם לפני הפגרה יאושרו. אני מציע
שהפגרה תתחיל ב-26/27 בתודש זה.
י. שפירא:
אני בעד זה שניתן יפוי-כוח ליושב
והסגנים לקיים ישיבות גם ביום ה'.
אני מתנגד לביטול ההצעות לסדר-היום. זאת היא אחת הדוגמא שיש
לאפשרויות להעמיד עניינים בסדר-היום ואין לשלול זאת ממנה. אם
יש להטיל חומרה על כולנו, שנשב גם ביום ה' - אני מקבל אותה. אינני
מקבל הגבלת הזכות להצעות לסדר-היום.

א. רזיאל-נאור:
אני חומכת בדבריו של חבר-הכנסת
שפירא.

ב. אזניה:
אני גם-כן חומך כדעתו העתידנית של
חבר-הכנסת שפירא, אך יחד עם זאת אני
חושב שאפשר להגיע לידי הסדר שיחזירו, לאחר הפגרה, את הזמן המגיע
להצעות לסדר-היום. אינני רואה שום ועב זה.

י. שפרינצק - יו"ר הכנסת:
המדובר רק ביום אחד המוקדש להצעות לסדר-היום, בעוד שבצעירים. יום זה, יום רביעי המוקדש להצעות לסדר-היום הוא בעל דמות מיוחדת. ואני עומד להציע, כי הזמן המוקדש להצעות לסדר-היום יועתק ליום שני או יום שלישי, כי אין האוירה השוררת באותו יום - הכוננות לסייעה והמזוודות - הולמת את תכנו המיוחד של העניין. ענין ההצעות לסדר-היום וחשובות השרים החגבש והוא מעניין הן מצד המציעים והן מצד חשובת השר. הצעתי היא רק אצא לוותר על היום הזה פעם אחת, כדי שלא נצטרך לשבת כאן יום נוסף.

ע. איכילוב:
אני תומך בדעתו של חבר-הכנסת שפירא. יחד עם זאת אני מציע לא לדון כרגע על הארכת המושב השבועי. אם יהא צורך בכך, בשבוע האחרון, נקיים ישיבות גם ביום ה'.

י. בן-אהרן:
אני מציע לשקול קיצוץ/הכניית העבודה של הכנסת עד לפגרה, ישנם כמה וכמה דברים שאינם סובלים דיחוי עד לאחר הפגרה, אבל את/הינן ממלכתי אפשר לדחות, ואני מציע לדחות את הדיון בו עד לאחר הפגרה.

י. שפירא:
אני מציע לא להעמיד להצבעה את הצעתו של חבר-הכנסת בן-אהרן, מכיון שהיא בניגוד לחקנון, אשר קובע, כי סדר-היום של הכנסת נקבע על-ידי יו"ר הכנסת בהתייעצות עם הממשלה.

ה ו ח ל ט

פגרת הכנסת החחיל ביום ט"ו באלול
חשי"ג (27.8.53) ותסתיים ביום כ"ב
בחשוון חשי"ד (1.11.53).
עד לחאריך החילת הפגרה, מינפה
ועדה-הכנסת את כוחם של היו"ר
והסגנים לעשות את כל הסידורים
כדי להעביר את כל החוקים שיש
לסיימם.

ו. שאלה שנחעוררה על-ידי חבר-הכנסת א. ציזלינג בוועדת הכספים:

י. גורי - יו"ר ועדת הכספים: אנו מביאים לוועדת הכנסת שתי בעיות:

א. בחוק התקציב ישנו סעיף ממשרד הבטחון 42 מליון ל"י זהו חלק מן הסכומים המוצעים. למטחון ישנו עוד חלק הכלול בתקציבים מיוחדים. על חלק זה תזדן ועדה-הכספים לאחר שהכנסת תאשר את התקציב. היא תעשה זאת כנראה בפגרה.

כידוע, הכנסת הטילה על ועדה-הכספים לדון בקריאה ראשונה, שניה ושלישית בתקציב הבטחון על כל חלקיו. אנו פתחנו בדיון רק ביום רביעי שבו, כאשר הרמטכ"ל הרצה בפנינו ישיבת משותפת של ועדה-הכספים וועדת החוץ וההגנה. מחר צ"ל לדון בחוק הריבוי והוא יימשך בכמה וכמה ישיבות ובוודאי גם בפגרה.

י. גורי:

הצבענו בוועדה את הסעיף 42 מליון ל"י. היו כמה חברים אשר הכניסו הצעות אחרות והצעותיהם לא נתקבלו וגש להם הסתייגות. חבר הוועדה א. ציזלינג טען שאיננו יכול להכניס הצעות, משום שרק עכשו התחלנו לדון בתקציב הבטחון ועדיין לו ברור אם יציע או לא יציע ומה יציע, להוסיף או לגרוע. אמרנו, כי מכל מקום ברור לוועדה-הכספים, כי הסכום לא יהיה פחות מ-42 מליון ל"י, ולכן הוא יכול להציע, פחות או יותר, אבל הוא יכול להציע. הוא לא הסכים לדעה זו, ועל-כן הבאנו את הבעיה הזו לכאן.

ב. הבעיה השניה מתייחסת לנוסח החוק. הכנסת אישרה בסוף חודש מרץ חוק אומדן הכנסות המדינה. אכשו אנחנו מביאים לכנסת חוק תקציב מתוך הנחה שחוק התקציב כולל בחוכו גם את אומדן ההכנסות. לשם-כך יש סעיף 2 האומר: אומדן הכנסות המדינה לשנת התקציב 1953/54 הוא כמפורט בחוספת הראשונה לחוק זה. זאת אומרת, החוספת הראשונה תהיה כלולה אף-על-פי שהכנסת אישרה כבר את אומדן ההכנסות. במידה שהכנסת מחליטה על חוק התקציב - מתבטל חוק אומדן ההכנסות והוא כלול בחוק התקציב. ועדה-הכספים החליטה על-כך, ופה אין חילוקי-דעות. אבל, חבר-הכנסת ציזלינג עורר שאלה אחרת: אם זה כלול עכשו בחוק התקציב, פירוש הדבר שהחוק ההוא בוטל והוא מחאשר מחדש על-ידי הכנסת. אם כך, יש להביא מחדש להצבעה את כל ההסתייגויות. הזכות הזו שמורה לו באופן פורמאלי. אך אנו אמרנו שאנו עושים רק אקט פורמאלי לגבי ההסתייגות, ואם יש לו הצעות נוספות זכותו להציען, ובמיוחד שגם אנו הצענו להוסיף 170 אלף ל"י לאומדן ההכנסות, על-פי הצעת האוצר. חבר-הכנסת ציזלינג ואחרים מציעים לרכז את כל ההכנסות המופחתות בסעיפי החוצאה - ביחס כ-7/8 מליון ל"י ולהעביר אותם לאומדן ההכנסות. זו החלטה נכונה שאין לחלוק עליה, כי בהזדמנות זו אפשר לרכז את כל הסעיפים. אבל אין כל טעם להצביע מחדש את ההסתייגויות שהצביעו עליהן בסוף מרץ. הבאנו לוועדה הכנסת בעיה זו.

א. ציזלינג - חבר ועדה-הכספים: ביחס לתקציב הבטחון המצב הוא כזה שחברי ועדה-הכספים עוד לא דאו את

הצעת תקציב הבטחון. ההרצאה שהיא שמעה היתה על עניני בטחון ולא על תקציב הבטחון. אפילו מספר אחד לא נמסר לנו. בשנה שברה הגשנו הצעת קיטון. זאת עשינו על יסוד חומר שקיבלנו. לא ראינו את תקציב הבטחון, אולי צריך לקצץ בו, אולי צריך להוסיף לו. כיצד יכולה ועדה הכספים - ולא רק המיצועט שבה - לתת את ידה למספרים שהיא לא קיבלה? אין הדבר הזה חוקי. אני אגב מעיר שבענין זה וגם בענין השני לא שמענו את דעת היועץ המשפטי. אני חולק לא רק על הצד החוקי, אלא גם על הצד הציבורי.

אשר לענין השני. מוזר הדבר. מכניסים

הצעות להצבעה של אכלל ההכנסות. במקרה גם מכאניסים שינוי. הייתי טוען את טענתי גם אילולה הכנסות שינוי, כי יכול היה לקרות שלא יכניסו שינוי. מציעים לצרף את אומדן ההכנסה, ואני בקרא להצבעה "בעד" או "נגד". במקום זה אני מציע את האומדן שלי. אם מותר לרוב להכניס שינויים בסעיף אחד, מדוע אסור למיעוט להכניס שינויים בסעיף אחר? את התקציב ההוא בטלו, ואני רוצה להצביע על הצעותי. הוועדה הכניסה שינוי בסעיף אחד - מדוע לא בשאר הסעיפים?

י. קיטרון - היועץ המשפטי:

בקשר לתקציב הבטחון - עובדה היא שלפי הצעת התקציב ישנם 2 דברים: ישנו סעיף "משרד הבטחון 42 מליון ל"י, ויש סעיף "תקציבים מיוחדים - 25 מליון ל"י, הנמצא ברשות הוועדה. לאור עובדת אלו, אינני נואה פגם בכך שהרוב בוועדה-הכספים יוצא מן ההנחה ש-42 מליון ל"י

שאלה שנחעוררה ע"י
ח.פ. א. ציטלינג,
בוועדת-הכספים

י. קיטרון:

זה המינימום שבוודאי יש לאשר אותו, אפילו לפני ששמעו את הפרטים. לגבי הייחור, הם טוענים, זה בין-בין יחזור אליהם. לכן, אני חושב שהוועדה צדקה בדרך שנקטה בה, ולאשר את הסכום הזה, לאור העובדה שהחלוקה הסופית והתוספה לאותו הסכום לא תיעשה אלא באישורה לפי החוק. חבר-הכנסת ציטלינג יכול להגיד שהמינימום הזה אינו מספיק או שהוא מופרז, ולהציע את הצעותיו.

אשר לענין השני - בשנה זו נוצר תקדים

בלתי-רצוי. עד כה היה חוק תקציב צפול שני חלקים: חלק אחד אומדן ההכנסות וחלק שני, הוצאות. הפעם החליטה ועדת-הכנסת שקודם-כל ייערך דיון בהכנסות ואחר-כך בהוצאות לפי קבוצת המשרדים. התוצאה מכך הייתה שנתקבל חוק, שלא היה בו כל צורך - חוק אומדן ההכנסות. לא היה בו כל צורך, כי בין-בין-כך גובה הממשלה את המסים על-סמך הפקודות והתקנות השפנות, ולא על-סמך אומדן ההכנסות.

עובדה היא, שבכל זאת קיבלו את החוק, ועתה,

כאשר הוועדה דנה בתקציב ההוצאות, נחברו שני דברים: א. שיש לשנות את האומדן במספר אחד. ב. שיש לשנות את כל החוק הזה, לבטל אותו ולצרף אותו לחוק התקציב כחוספת (א). אנחנו עושים זאת חוץ שיצוי מסוים, דבר המאפשר לחבר-הכנסת לבוא ולהציע שינוי משלו. הכנסת קיבלה חוק, ולא ייתכן, שלאחר שהכנסת קיבלה אותו, תבוא ותצביע שנית על הסעיפים השונים. אני טוען, שחבר-הכנסת ציטלינג רשאי להציע הצעות חוספת לתיקון החוספת לאומדן. הוא רשאי להביא הצעות חדשות גם לסעיף שהוועדה מציעה אותו וגם לייחור הסעיפים, מכיון שעל-ידי העובדה שהוועדה משנה סעיף אחד מפא פתחה לחבר-הכנסת ציטלינג דרך להצעות אחרות. אבל, הוא אינו רשאי לחזור על הצעותיו הקודמות, אשר נדחו על-ידי הכנסת.

י. גורי:

ועדת-הכספים לא שללה מחבר-הכנסת ציטלינג וחברים אחרים להציע הצעות נוספות, היות

והוכנס שינוי. אבל היא טענה שמבחינה פורמאלית אי-אפשר להצביע מחדש הסתייגויות שכבר הצביעו עליהן בכנסת.

אם ועדת-הכנסת תקבל את השקפתו של חבר הכנסת ציטלינג, שמכיון שהוכנס שינוי אחד, אפשר להכניס הצעות חדשות - אני אציע בוועדת-הכספים שלא תהיה במצב של מי שקושר את עצמו לעץ וצועק "הצילו". אני אציע לה להשאיר את האומדן כפי שהוא, מבלי להכניס בו כל חוספת. אני חושב שהיא תקבל את דעתי. כמוכן, אגרוק במקרה שתקבלו את הנימוק הזה.

א. ציטלינג:

להערתו של היועץ המשפטי לענין ודאשון:

אני קובע שמה שהוא אמר אינו מתאים למציאות. אין אפשרות למלא, על-כל-פנים על-פי הודעה והרצאה כללית של הרמטכ"ל, את תקציב הבטחון על-ידי שני סעיפים והכלולים בתקציב הרגיל. אני אלנני יכול להכניס הצעות מבלי לדעת מה מציעים לי.

לענין השני. לא קשכתי את דברי להצבעה

על השינוי. את השינוי הבאתי רק כהוכחה נוספת. נדרש ממני להצביע בעד או נגד העברת האומדן לתקציב הכללי. אינני יכול להרים יד בעד או נגד - אני צריך להצביע בעד הצעה. אם אין מכונסס את האומדן להצבעה - אינני יכול להציע דבר. אבל אם מביאים אותו - אני צריך להצביע בעד הצעתי.

י. קליכנוב:

האם אי-אפשר להצביע על כל הסעיפים פרט לסעיף זה, ואת ההצבעה עליו לדחות לשבועיים?

ע. איכילוב:

האם בוועדת הכספים, לגבי 42 מליון ל"י אלה, - האם הפרטים כרוכים בסעיף הנוסף?

י. גורי:

לשאלה הראשונה. בפני ועדת-הכספים עוד עבודה רבה, והיא לא חוכל להתפנות, חוץ

השבועיים הקרובים לדיון בתקציב הבטחון. לכן גם אמרתי בתחילת דברי, שגם בוודאי הדון בו בפגרה. אם הכוונה היא לשמיעת המספרים המעניינים אותו, לקבלת החומר - לזה אפשר להענות. אבל אם הכוונה היא לדיון - לא נוכל להתפנות בשבילנו. זה לא ניתן להעשות, אלא אם כן נדחה את פגרת הכנסת.

שאלה שנתעוררה ע"י
ח.כ. א. ציזלינג,
בוועדת-הכספים

י. גורי:

אשר לשאלתו של חבר-הכנסת איכילוב:
ברור שהתקציב ערוך לא לפי ה-42 מליון

ל"י, אלא לפי *X.

י. שפירא:

יש לי הצעה לסדר: הדבר הזה אינו נוגע
לנו. הכנסת החליטה שתקציב הבטחון,
בקריאה ראשונה, שניה ושלישית יידון בוועדת-הכספים והיא הקובעת את
סדר-הדיונים שלה. אין אנו יכולים להכנס לענין שאינו נוגע לנו.
יתכן שטענותיו של חבר-הכנסת ציזלינג צודקות ואילו הייתי חבר
ועדת-הכספים יתכן והייתי מצביע בעדן, אבל אני פטור מלדון בהן
בוועדת-הכנסת. אם ועדת-הכספים לא החליט בסעיף זה, אנו לא נוכל
לאשר את התקציב, כי הסכום הזה יחסר בסך-הכל של ההוצאות. על ועדת
הכספים לדעת, שאין היא יכולה לדחות ענין זה, אבל סדר הדיונים שלה
אינו מענין אחרנו.

באשר לענין השני, צודק חבר-הכנסת
ציזלינג. אתה יכול להגיש חוק קיים, או הצעת חוק לתיקון או חוק
חדש. אם אתה מביא הצעת חוק לתיקון - קיימת רק הצעת התיקון וכל
דבר אחר שישנו בחוק אינו נוגע לנו. אבל אם המחוקק מוצא לנכון
להביא מחדש את כל אומדן ההכנסות הוא יכול להציע הצעות לכל סעיף
וסעיף. יש להם דרך טובה מאד. לדעתי, כל האומדן אינו נושא לחוק.
הדרך היחידה להתגבר על הצעותיו של חבר-הכנסת ציזלינג היא, למחוק
את כל הפרק הנוגע לאומדן. אם אין מבטלים את החלק הדין בתקציב האומדן -
יש לקבל את הצעותיו של חבר-הכנסת ציזלינג.

ע. איכילוב:

בקשר לאומדן ההכנסות, אין לנו אלא
לקבל את דבריו של חבר-הכנסת שפירא.

אשר לתקציב הבטחון - אינני יכול
לומר שאין יסוד לטענותיו של חבר-הכנסת ציזלינג. אך אני הייתי
מציע לדחות את הבירור הזה עד לאחר הפגרה. אני מציע לחבר-הכנסת
ציזלינג להוריד את הצעתו עד לאחר הפגרה.

י. בן-אהרן:

לוועדת-הכנסת ישנה אותה יוריסדיקציה
לגבי ועדת-הכספים בענין תקציב הבטחון,
כמו לגבי הכנסת בענין התקציב בכללו. ועדת-הכנסת היא המוסד המוסמך
לסדרי הדיון.

ישנו חלק של תקציב הבטחון שהוא גלוי
וחלק שני שהוא סמוי. כלומר, יש פרוצדורה כפולה. כיצד עלינו לנהוג
בפרוצדורה כפולה זו? ומה היה מצב אשתקד? הדיון היה מקביל. הדיון
בתקציב הכללי והדיון בתקציב הבטחון התנהלו באופן מקביל ולפי זה
יכולנו לקבוע את יחסינו לחלק הגלוי. כל עוד לא קיבלתי ידעות בקשר
לחלק הסמוי, אינני יכול לקבוע את יחסי לחלק הגלוי. מחר מביאים את
תקציב הבטחון בכללותו לוועדת-הכספים וועדת החוץ והבטחון - לאחר זאת
נוכל לקבוע את יחסינו לחלק הגלוי. כל מה שמתבקש כאן היא תשחיה.
(י. שפירא: על כל זה צריכה להחליט ועדת-הכספים).

א. רזיאל-נאור:

לפי ההוראות שנמסרו לוועדת-הכספים עליה
לדון בתקציב הבטחון בקריאה ראשונה,
שניה ושלישית. לא יתכן שוועדת-הכספים תחליט מבלי לקיים את כל שלבי
הדיון האלה. זהו אחד הדברים המובאים לוועדת-הכנסת לשם פיקוח ובירור.
אינני רואה שום סיבה לרתיעה משום-מה ועדת-הכנסת לא תאמר לוועדת הכספים
שעליה לעבור את כל שלבי הדיון לפני הדרך המקובלת. לשם-כך עליה לראות
כל התקציב מונח בפניה - והי קריאה ראשונה. כל עוד לא הונח -
אין קריאה ראשונה, וכל עוד לא היתה קריאה ראשונה - אין קריאה שניה
ושלישית.

על החלק השני של דברי חבר-הכנסת ציזלינג

לא אניב.

היו"ד. בר-רב-האי:

בענין האומדן ההכנסות הדעה הכללית
היא, שאם אומדן ההכנסות מובא מחדש
להצבעה, רשאי חבר-הכנסת ציזלינג להציע הצעות חדשות.

אשר לתקציב הבטחון, יש בפני שלוש הצעות:

א. הצעה חבר-הכנסת איכילוב שאם חבר-

הכנסת ציזלינג לא יחזור בו מעמדתו - יבא כל הענין לדיון בישיבת
הבאה של ועדה-הכנסת. (ההצעה לא נחקבלה).

ב. ועדה-הכנסת מחווה את דעתה, כי על

ועדה-הכספים לכלול בתקציב ההוצאות שיובא לקריאה שניה ושלישית לכנסת,
את הסכומים הכללים המוקדשים לצרכי הבטחון בסעיפים 4 ו-06 של התקציב,
לאחר שהיא תקיים בהם קריאה ראשונה, שניה ושלישית. (הצעת א. רוזאל-נאור
לא נחקבלה).

ג. ועדה-הכנסת מחווה את דעתה, כי על

ועדה-הכספים לכלול בתקציב ההוצאות שיובא לקריאה שניה ושלישית לכנסת,
את הסכומים הכללים המוקדשים לצרכי הבטחון בסעיפים 4 ו-06 של התקציב.
(ההצעה נחקבלה).

ה ו ח ל ט

א. אם אומדן ההכנסות בתקציב לשנת 1953/54
יובא מחדש למצבעה - יהיה חבר-הכנסת
ציזלינג רשאי להציע הצעות חדשות.

ב. ועדה-הכנסת מחווה את דעתה, כי על
ועדה-הכספים לכלול בתקציב הוצאות
שיובא לקריאה שניה ושלישית לכנסת,
את הסכומים הכללים המוקדשים לצרכי
הבטחון בסעיפים 4 ו-06 של התקציב.

הישיבה ננעלה בשעה 11.30

=====